

GREEN DEAL A FINANČNÍ ZDROJE

Jak v ČR financovat
evropskou zelenou transformaci?

SKUPINA ČEZ

PARTNER PROJEKTU

Slovo úvodem

Evropská komise v prosinci 2019 představila Zelenou dohodu pro Evropu, známou též jako Green Deal. Ta definovala základní parametry dalších aktivit EU, jejichž cílem je dosáhnout tzv. uhlíkové neutrality. Podle Green Dealu existují v zásadě čtyři cesty, jak tzv. uhlíkové neutrality dosáhnout. Zaprvé je třeba radikálně snížit emise oxidu uhličitého všude tam, kde to je jen trochu možné. Zadruhé je potřeba změnit způsob, jak produkujeme potraviny a co vlastně jíme, protože například živočišná výroba z hlediska klimatické změny údajně představuje mnohem větší zátěž než výroba rostlinná. Zatřetí je třeba roztočit kola tzv. oběhového hospodářství (cirkulární ekonomiky), tj. méně plýtvat zdroji a více recyklovat. A konečně začtvrté je nezbytné podpořit biologickou rozmanitost (biodiverzitu), zvláště v oceánech, které vedle deštných pralesů dlouhá léta fungovaly jako účinný a především přirozený „pohlčovač“ skleníkových plynů.

Navazující klíčový balík legislativních návrhů Fit for 55, který má směřování ke klimatické neutralitě urychlit, Komise předložila v červenci 2021.

Na boj proti klimatické změně se počítá s plnými 30 % nového víceletého finančního rámce, který bude platit až do roku 2027. Část těchto peněz se rozděluje v Bruselu a část přes české operační programy. Příručka *Green Deal a finanční zdroje* je přehledným návodem pro všechny, kdo se rozhodnou peníze z podpůrných programů zaměřených na zelenou transformaci čerpat.

GREEN DEAL A FINANČNÍ ZDROJE

Jak v ČR financovat evropskou zelenou transformaci?

Informační příručka projektu „Green Deal a finanční zdroje: Jak v ČR financovat evropskou zelenou transformaci?“

Projekt je podporován Skupinou ČEZ

Autoři: kolektiv autorů

Neprodejné

© Evropský informační projekt, z. ú., 2021

www.euroinfoproject.eu

Přehled unijních programů 2021–2027 pro ČR	7
Hlavní programy zaměřené na financování Green Dealu	8
Národní plán obnovy	8
Operační program Spravedlivá transformace	14
Modernizační fond	17
Program č. 1: HEAT	20
Program č. 2: RES+	21
Program č. 3: ENERGETS	22
Program č. 4: ENERGI	23
Program č. 5: TRANSCOM	24
Program č. 6: TRANSGOV	24
Program č. 7: ENERGOV	25
Program č. 8: KOMUNERGI	26
Program č. 9: LIGHTPUB	27
Programy tematicky zaměřené (také) na Green Deal	28
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	28
Integrovaný regionální operační program (IROP)	30

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) ...	32
Operační program Doprava (OPD)	33
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	34
Horizont Evropa	36
Program LIFE	38
Další možnosti financování	40
Pět přeshraničních programů	40
Interreg V-A Česká republika – Polsko (2021–2027)	40
Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika	41
Interreg V-A Rakousko – Česká republika	42
Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika	43
Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko	44
Úvěry a záruky	46
Úvěry	46
Záruky a kapitálové vstupy	49
Norské fondy	50
Seznam zkratk	53

Přehled unijních programů 2021–2027 pro ČR

V novém finančním období bude Česká republika na zelenou transformaci využívat prostředky z mnoha evropských fondů a iniciativ ve formě nevratných dotací nebo finančních nástrojů – výhodných půjček.

Nejvýznamnější programy k financování Green Dealu jsou:

Nástroj pro oživení a odolnost

→ Národní plán obnovy (NPO)

Mechanismus pro spravedlivou transformaci

→ Operační program
Spravedlivá transformace

Modernizační fond

Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Evropský sociální fond financují:

- 8 národních operačních programů
 - navazují na programy období 2014–2020
 - pro zelenou transformaci jsou nejvýznamnější:
 - Operační program Životní prostředí (OPŽP)
 - Integrovaný regionální operační program (IROP)
 - Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)
 - Operační program Doprava (OPD)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

→ Společná zemědělská politika

Přímo řízené programy EU

(komunitární programy)
Politiku životního prostředí a oblasti Green Deal může podpořit:

→ Program Horizont Evropa
→ LIFE

Evropská územní spolupráce v období 2021–2027

Norské fondy

V prosinci 2020 se evropským lídrům podařilo uzavřít kompromis týkající se finančních prostředků na období po roce 2020. Dohodou byl schválen **dlouhodobý rozpočet** (víceletý finanční rámec) pro roky 2021 až 2027 ve výši **1 074,3 miliardy eur** v cenách roku 2018 a vznikl mimořádný a dočasný nástroj na podporu oživení jednotlivých ekonomik po pandemii COVID-19 **Next Generation EU** ve výši **750 miliard eur**. Next Generation EU je účelově připravený nástroj, zaměřený na veškeré dotčené subjekty a postavený na řadě dílčích nástrojů. Přes 80 % prostředků z Next Generation EU bude využito na podporu veřejných investic a klíčových strukturálních reforem v členských státech.

Celkově tedy bude EU v nadcházejících sedmi letech disponovat **1,8 bilionem eur**, což je bezprecedentní suma.

→ Od začátku roku 2021 platí v EU nový víceletý finanční rámec (VFR) na období do roku 2027.

→ S novým VFR došlo ke změnám v rámci fondů a alokace prostředků pro členské státy. Oproti původním plánům se celková alokace finančních prostředků pro ČR zvýšila.

→ V novém období se důraz klade zejména na klimatickou politiku – 30 % financí z evropských fondů bude směřovat na ochranu klimatu. Výdaje evropského rozpočtu mají být v souladu s **Pařížskou klimatickou dohodou**.

Hlavní programy zaměřené na financování Green Dealu

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

Alokace	191 mld. Kč (půjčky do výše 405 mld. Kč)
Kontaktní místo	Státní fond životního prostředí Olbrachtova 2006/9 140 00 Praha 4 www.novazelenausporam.cz www.narodniprogramzp.cz
	Ministerstvo zemědělství Těšnov 65/17 11000 Praha 1 www.eagri.cz info@mze.cz
	Ministerstvo průmyslu a obchodu Na Františku 32 110 15 Praha 1 www.planobnovy.cz/ npo@mpo.cz

Národní plán obnovy (NPO) je plánem reformy a investic České republiky s cílem zmírnit dopady pandemie COVID-19 a nastartovat ekonomiku. Využije k tomu finanční prostředky z **Nástroje pro oživení a odolnost**.

Národní plán obnovy je v souladu s cíli EU o dosažení reformy zejména v oblasti ekologické a digitální transformace, proto **37 % z alokace musí směřovat do „zelených“ projektů** (ČR si stanovila 41,6 %) a **20 % do projektů napomáhajících digitalizaci** (ČR si stanovila 22,1 %). Plán byl schválen Evropskou komisí 19. 7. 2021.

STRUKTURA

V první etapě má Česká republika obdržet kolem 85 miliard Kč, v té druhé pak asi 88 miliard Kč. Komise poskytne předfinancování ve výši 13 % schváleného Národního plánu na podzim 2021.

- **Celkem 70 % z alokace těchto prostředků se rozdělí do konce roku 2022 a zbytek během roku 2023.**
- **Samotná realizace projektů a proplácení se plánuje až do roku 2026.**
- **Způsobilé výdaje budou uznatelné od 1. února 2020.**

Nástroj pro oživení a odolnost je největším nástrojem z unijního plánu obnovy Next Generation EU s objemem financí 672,5 miliard eur. Prostřednictvím **Národního plánu obnovy** má členským státům pomoci řešit hospodářské a sociální dopady pandemie COVID-19 a zajistit, aby ekonomiky uskutečnily zelenou a digitální transformaci a více směřovaly k udržitelnosti.

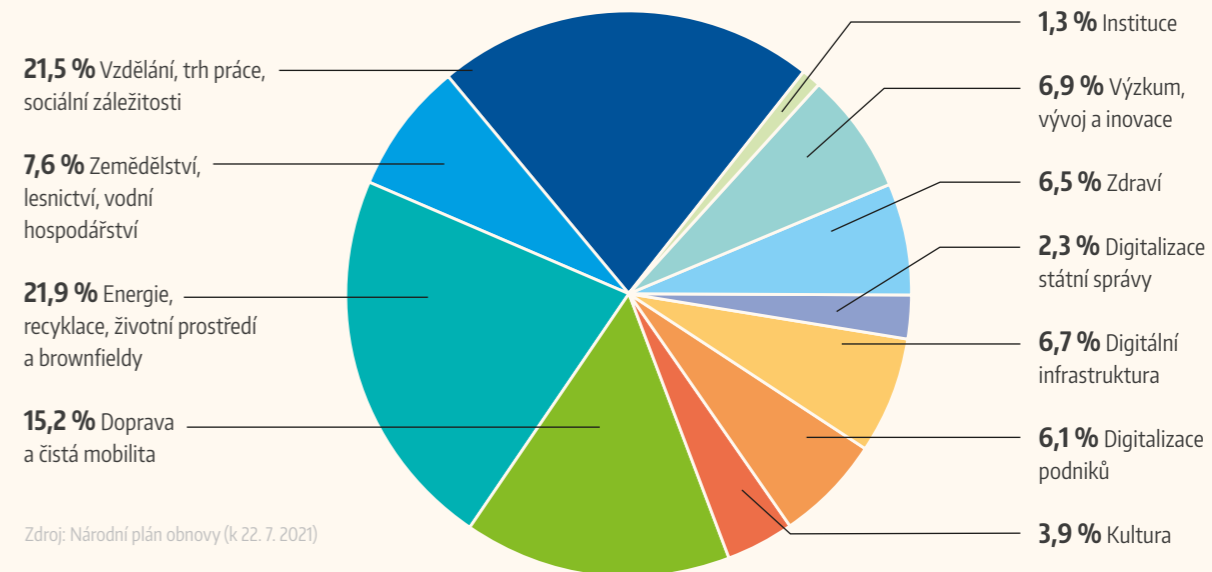
Základní pilíře investic NPO

1. Digitální transformace
2. **Fyzická infrastruktura a zelená tranzice**
3. Vzdělávání a trh práce
4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19
5. Výzkum, vývoj a inovace
6. Zdraví a odolnost obyvatelstva

Způsobilí žadatelé

- podnikatelské subjekty (vč. velkých podniků nad 249 zaměstnanců)
- podniky v hlavním městě Praze
- obce
- města
- kraje
- organizační složky státu
- státní organizace
- vzdělávací organizace a instituce apod.

Alokace pro ČR

OBLASTI PODPORY

1 Oblasti administrované Státním fondem životního prostředí (SFŽP)

Název	Aktivita
2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	2.2.3 Realizace opatření ke snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů
2.4 Rozvoj čisté mobility	2.4.1.3 Budování infrastruktury – dobíjecí stanice pro obytné budovy
	2.4.2.2 Podpora nákupu vozidel (el. H2) a neveřejné dobíjecí infrastruktury pro obce, kraje, státní správu
2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	2.5.1. Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu
	2.5.2 Výměna stacionárních zdrojů znečišťování v domácnostech za obnovitelné zdroje energie a rozvoj obnovitelných zdrojů energie
2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	2.7.1.1 Budování recyklační infrastruktury
	2.7.1.2 Budování odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů
2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	2.9.1 Zajištění ochrany proti suchu a přírodně blízké povodňové ochrany intravilánu města Brna
	2.9.2 Zajištění hospodaření se srážkovými vodami

Prostředky NPO administrované SFŽP budou rozděleny mezi následující programy:

a) Nová zelená úsporám (17,2 mld. Kč) – program určený na energetické úspory rodinných a bytových domů po celé ČR. Nově zahrnuje původně samostatný program **Dešťovka**. Více na www.novazelenausporam.cz.

b) Národní program Životní prostředí (NPŽP) podporuje široké spektrum projektů a aktivit přispívajících k ochraně životního prostředí v České republice. Více na www.narodniprogramzp.cz.

→ Rodinné domy

- zateplení, rekuperace
- kotle, kamna, tepelná čerpadla
- dešťová voda
- stínící technika
- zelené střechy
- ekomobilita
- fotovoltaika
- teplo z odpadních vod

→ Bytové domy

- zateplení, rekuperace
- kotle, kamna, tepelná čerpadla
- dešťová voda
- stínící technika
- zelené střechy
- zeleň
- ekomobilita
- fotovoltaika
- teplo z odpadních vod

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu obcí
- protipovodňová opatření s širokým využitím přírodně blízkých prvků v urbanizovaném území
- aplikace a zapravování kompostu, digestátu či fugátu vyprodukovaného ze zařízení na zpracování bioodpadů do zemědělské půdy
- energetické zpracování nerecyklovatelných nebezpečných zdravotnických a infekčních odpadů
- zařízení na přepracování biologicky rozložitelných odpadů na bioplyn v rámci bioplynových stanic
- vozidla s alternativním pohonem pro samosprávu a další veřejné subjekty
- ekologické výukové programy o změně klimatu
- environmentální vzdělávání a osvěta o změně klimatu
- snížení energetické náročnosti veřejných budov aj.

HARMONOGRAM VÝZEV [ZDE](#) AKTUÁLNÍ VÝZVY SFŽP [ZDE](#)

2 Oblasti administrované Ministerstvem zemědělství (MZe)

V kontextu klimatické změny je cílem přispět:

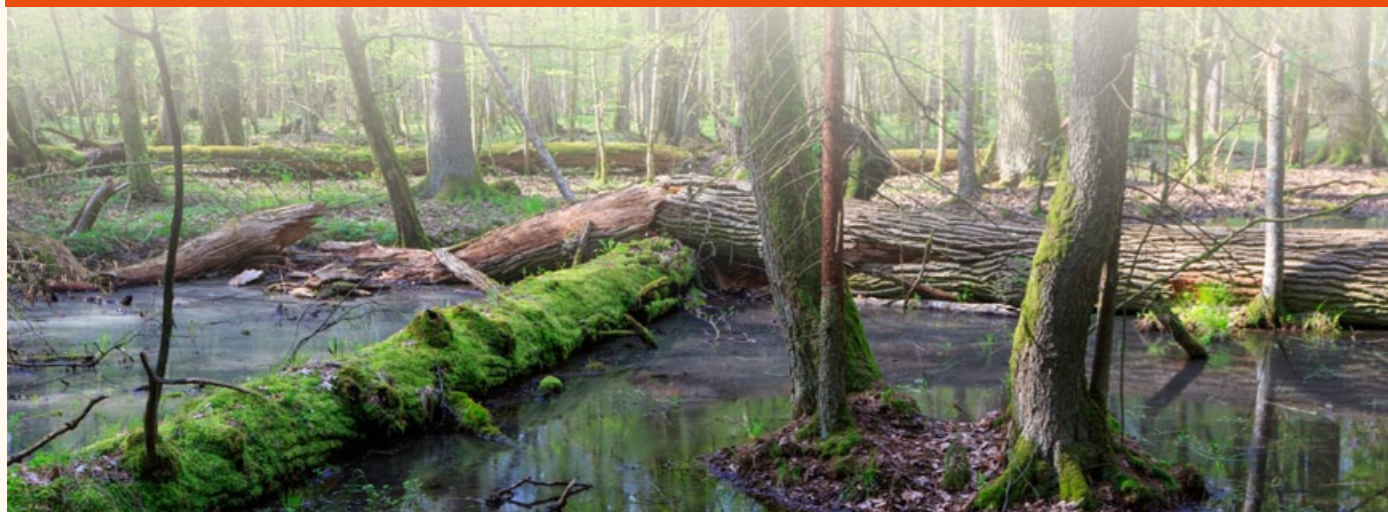
- k udržitelnosti zemědělské a lesnické krajiny z pohledu ekologického hospodaření
 - zadržováním vody v krajině
 - zvýšením biodiverzity
 - zlepšením stavu lesnických ekosystémů

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- protipovodňová ochrana
- podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
- provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek
- budování lesů odolných klimatické změně
- zadržování vody v lese aj.

Klade se důraz na propojování projektů (např. projekt výsadby klimaticky odolných lesů bude podmíněn patřičnou doprovodnou změnou zákona)

AKTUÁLNÍ VÝZVY MZE
LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ ZDE **OCHRANA PŘÍRODY ZDE**

3 Oblasti administrované Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) (ve vztahu ke Green Dealu)

Název

2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru

2.3 Transformace průmyslu a přechod na čistší zdroje energie

2.4 Rozvoj čisté mobility

2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda

2.8.3 Regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití

AKTUÁLNÍ VÝZVY MPO **ZDE**

OPERAČNÍ PROGRAM SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE

Alokace celkem	41 mld. Kč
Alokace pro Ústecký kraj	15,8 mld. Kč
Alokace pro Moravskoslezský kraj	18,9 mld. Kč
Alokace pro Karlovarský kraj	6,3 mld. Kč
Kontaktní místo	Státní fond životního prostředí Olbrachtova 2006/9 140 00 Praha 4 spravedlivatransformace@mzp.cz www.spravedlivatransformace.cz
Regionální stálé konference při příslušných krajských úřadech	Ústecký kraj fst@kr-ustecky.cz tel.: 475 657 944 Moravskoslezský kraj Karlovarský kraj

Mechanismus pro spravedlivou transformaci je klíčový nástroj, jehož účelem je zajistit, aby přechod ke klimaticky neutrální ekonomice probíhal spravedlivě. Tvoří ho tři hlavní zdroje financování:

- 1) Fond pro spravedlivou transformaci (7,5 mld. eur)
 - financuje Operační program Spravedlivá transformace (OP ST)
 - zvláštní územní plány spravedlivé transformace, ve kterých státy určily svá způsobilá území přidáním stejné částky z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu plus zajistí finanční prostředky ve výši 30 až 50 miliard eur
- 2) Zvláštní režim pro spravedlivou transformaci v rámci programu InvestEU (až 45 mld. eur)
 - cíl přilákat soukromé investice (mimo jiné do udržitelné energie a dopravy) ve prospěch prioritních regionů (viz bod 1) a pomáhat jejich ekonomikám při hledání nových zdrojů růstu
- 3) Úvěrový nástroj pro veřejný sektor (25–30 mld. eur)
 - zřízení ve spolupráci s Evropskou investiční bankou a zajištění rozpočtem EU
 - úvěry veřejnému sektoru – např. investice do dálkového vytápění a renovace budov

Program bude financován z evropského Fondu pro spravedlivou transformaci a na období 2021–2027 a je určen **výhradně pro regiony nejvíce zasažené odklonem od uhlí: Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj**. Cílem programu je zmírnit dopady transformačního procesu dekarbonizace na ekonomiku, obyvatele a životní prostředí. Chce pomoci zajistit pracovní místa pro zaměstnance odcházející z uhelného průmyslu, zlepšit veřejné služby nebo obnovit krajinu zasaženou těžbou.

Program se skládá ze dvou částí – **strategických projektů a obecných témat podpory**. Pro potenciální strategické projekty výzva proběhla během dubna 2021. Obecná témata podpory mají charakter klasické výzvy:

- **zveřejnění orientačního plánu výzev: 4. čtvrtletí 2021**
- **začátek příjmu žádostí o podporu: 1. čtvrtletí 2022**

Spravedlivá transformace bude poskytovat v cílových regionech podporu nad rámec ostatních programů. Žadatelé proto mohou získat prostředky i z ostatních operačních programů nebo Modernizačního fondu (viz dále).

Způsobilí žadatelé

- samospráva
- příspěvkové organizace
- podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky, velké podniky; produktivní investice do velkých podniků lze podpořit jen za předpokladu, že jsou výslovně uvedeny v Plánu spravedlivé územní transformace, čemuž předchází zpracování podnikové analýzy na vytvoření pracovních míst v kraji)
- státní podniky a organizace
- organizační složky státu
- veřejnoprávní subjekty
- vysoké školy, školská zařízení a výzkumné instituce

OBLASTI PODPORY

- malé a střední podniky
- výzkum a inovace
- digitalizace
- čistá energie a energetické úspory s důrazem na podporu vodíku – infrastruktura pro plnění, výroba
- oběhové hospodářství
- rekultivace a nové využití území
- rekvalifikace a pomoc při hledání zaměstnání

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- produktivní investice do malých a středních podniků, včetně mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, modernizaci a přeměně
- investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst
- investice do činností v oblasti výzkumu a inovací, prováděných mimo jiné vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi a podpora přenosu pokročilých technologií
- investice do zavádění technologií, jakož i do systémů a infrastruktur pro cenově dostupnou čistou energii, včetně technologií skladování energie a do snižování emisí skleníkových plynů
- investice do energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti v ní stanovených a do energetické účinnosti, mimo jiné za účelem snížení energetické chudoby
- investice do inteligentní a udržitelné místní mobility, včetně dekarbonizace odvětví místní dopravy a jeho infrastruktury
- investice do rekonstrukce a modernizace sítí dálkového vytápění s cílem zlepšit energetickou účinnost systémů dálkového vytápění a investice do výroby tepla, pokud jsou založeny výhradně na obnovitelných zdrojích energie
- investice do digitalizace, digitálních inovací a digitálního propojení
- investice do projektů v oblastech regenerace a dekontaminace brownfieldů, rekultivace půdy a v případě potřeby také zelené infrastruktury a nového využití, s přihlédnutím k zásadě „znečišťovatel platí“
- investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací
- zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání
- pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání
- aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání
- technická pomoc

AKTUÁLNÍ VÝZVY ZDE

MODERNIZAČNÍ FOND

Cílem fondu je podpora investic vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů, zvýšení energetické efektivity a navýšení podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) v energetickém mixu.

Alokace*	154 mld. Kč
Spolufinancování	30–80 % způsobilých nákladů dle programu
Kontaktní místo	Státní fond životního prostředí Olbrachtova 2006/9 140 00 Praha 4 Tel.: 800 260 500 www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond modernizacni.fond@sfzp.cz

* Alokace je závislá na ceně emisních povolenek (MF je financován z příjmů z dražeb emisních povolenek), a může se proto v průběhu období měnit.

Podpořeny mají být komplexní projekty bez povinnosti dělit je do tematických okruhů.

- **Smlouvy o poskytnutí finanční podpory bude možné uzavírat do roku 2030.**
- **Programy ENERGA a ENERGOV počítají v letech 2021–2024 výhradně s podporou projektů z hl. města Prahy.**
- **Vypisují se tzv. předregistrační výzvy sloužící k monitoringu zájmu žadatelů.**

Na rozdíl od běžných operačních programů, které EU hodnotí až ex post (při proplácení projektů), se v případě MF počítá s ex ante evaluací za účasti Evropské investiční banky během celého období let 2021–2030.

STRUKTURA

→ Zaměření investic

- výroba a využívání elektřiny z OZE
- zlepšení energetické účinnosti
- skladování energie
- modernizace energetických soustav včetně sítí dálkového vytápění, sítí pro distribuci elektřiny a rozšíření propojení mezi členskými státy
- podpora spravedlivé transformace v regionech závislých na těžbě uhlí
- zaměření investic (dle programového dokumentu pro implementaci MF v ČR)
- v ČR bude z MF financováno **9 programů** (viz tabulka dále) doplňujících ostatní operační programy a Národní plán obnovy
- 78 % celkové alokace je určeno programům 1–3

Název programu	Zkrácený název	Podíl na alokaci v %	Odhad alokace (mld. Kč)
Modernizace soustav zásobování tepelnou energií	HEAT	26,0	40,0
Nové obnovitelné zdroje v energetice	RES+	38,7	59,6
Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS	ENERG ETS	13,3	20,5
Zlepšení energetické účinnosti v podnikání	ENERG	6,0	9,2
Modernizace dopravy v podnikatelském sektoru	TRANSCom	3,5	5,4
Modernizace veřejné dopravy	TRANSGov	5,0	7,7
Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře	ENERGov	4,0	6,2
Komunitní energetika	KOMUNERG	1,5	2,3
Modernizace soustav veřejného osvětlení	LIGHTPUB	2,0	3,1

Předpokládaný harmonogram příjmu žádostí v jednotlivých programech a letech:

Program	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
HEAT										
RES+										
ENERG ETS										
ENERG					pouze hl. m. Praha					neomezeně podnikatelské subjekty
TRANSCom										
TRANSGov					státní a veřejný sektor					státní a veřejný sektor (neomezeno regionálně) veřejná doprava / infrastruktura
ENERGov					pouze hl. m. Praha (podniky)					neomezeně celá ČR
KOMUNERG										
LIGHTPUB										

Zdroj: Programový dokument Modernizačního fondu

[AKTUÁLNÍ VÝZVY ZDE](#)

PROGRAM Č. 1 HEAT

Způsobilí žadatelé

- vlastníci teplárenské infrastruktury fyzické či právnické osoby na základě licence na výrobu tepelné energie a/nebo elektrické energie a licence na rozvod tepelné energie a společenství pro obnovitelné zdroje

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- projekty na rekonstrukci či výstavbu nového obecního kotle na biomasu (podmínkou je vlastnictví či provozování zdroje tepla (držení licence na výrobu či rozvod tepelné energie); v případě výstavby nového zdroje půjde o náhradu zdroje stávajícího spalujícího emisně intenzivní palivo

OBLASTI PODPORY

- modernizace zdroje a/nebo k němu vztažené vybudování či rekonstrukce rozvodu jako navazující část komplexního projektu (projekty do a od 15 mil. Kč)
- obnovitelné zdroje energie v kombinaci s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektřiny a tepla
- energetické využití odpadů (komunální odpad, průmyslový odpad, tuhé alternativní palivo z komunálního odpadu a z odpadů kategorie ostatní, čistírenské kaly) v kombinaci s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektřiny a tepla
- podpora elektrické energie z obnovitelných zdrojů (např. elektrokotel)
- využití energie odpadního tepla v kombinaci s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektřiny a tepla
- výstavba nových zdrojů není podporována

PROGRAM Č. 2 RES+

Způsobilí žadatelé

- vlastníci elektráren
- stávající nebo budoucí držitelé licence pro podnikání v energetických odvětvích (výroba elektřiny) a společenství pro obnovitelné zdroje

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- podpora nových OZE a prvků aktivního energetického hospodářství
 - výstavba fotovoltaických elektráren (FVE), a to:
 - pozemních, umístovaných na jinak obtížně využitelných územích zasažených průmyslovou, těžební či obdobnou činností
 - integrovaných do budov, popř. vystavěných na stávajících zpevněných plochách v bezprostřední blízkosti budovy či v areálu budov
 - realizovaných na dlouhodobě pronajatých pláštích nebytových budov, popř. vystavěných na stávajících zpevněných plochách v bezprostřední blízkosti budovy či jejího areálu

OBLASTI PODPORY

- 60 % alokace určeno pro projekty výrobců elektřiny podle čl. 10c směrnice č. 2003/87
- 40 % alokace určeno pro projekty všech stávajících i nových výrobců elektřiny

- **Nejvíce projektů** bylo v prvním kole výzev přihlášeno v kategorii do 1 MW instalovaného výkonu – celkem 5 391. Elektrárny nad 1 MW byly přihlášeny v 3 833 projektech.
- Mezi žádostmi o podporu obnovitelných zdrojů **dominovaly fotovoltaické elektrárny**. Nejvíce projektů počítalo s **využitím střešních ploch a fasád** (5 935), následovaly projekty pozemní fotovoltaiky (3 015) a také tzv. agri-voltaiky (818).
- Zhruba 43 % projektů obnovitelných zdrojů **počítá s bateriovým úložištěm**.
- Bylo podáno rovněž menší množství projektů zaměřených na větrné (256), malé vodní (177) a geotermální (38) elektrárny.

→ Celkové náklady na realizaci všech přihlášených projektů v předregistrační fázi dosáhly 1 035,5 mld. Kč, z čehož 221 mld. Kč tvoří projekty v teplárenství, 73 mld. Kč v průmyslu a 741,5 mld. Kč jsou projekty obnovitelných zdrojů.

PROGRAM Č. 3 ENERGETS

Způsobilí žadatelé

- vlastníci či provozovatelé zařízení v Evropském systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS)

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- podpora opatření pro zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů
- zavádění inovativních prvků řízení efektivního nakládání s energií (např. měření a regulace)
- optimalizace konečné spotřeby energie
- snižování energetické náročnosti budov
- snížení ztrát a zvýšení účinnosti stávajících zdrojů tepla, elektřiny nebo kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET), přičemž nezpůsobilé jsou projekty prodlužující životnost nebo zlepšující ekonomiku zdrojů spalujících uhlí nebo podobně emisně intenzivní palivo
- opatření v technologických procesech výroby
- využití odpadního tepla z výroby
- modernizace (rekonstrukce nebo náhrada) zařízení na výrobu energie (s vyloučením zdrojů na emisně intenzivní palivo) pro vlastní spotřebu
- akumulace všech forem energie v rámci instalací OZE nebo komplexních projektů pro zvyšování energetické účinnosti
- vodíkové aplikace

PROGRAM Č. 4 ENERGA

Způsobilí žadatelé

- právnické osoby (zejména malé a střední podniky)
- fyzické osoby – podnikatelé (mimo zařízení EU ETS)

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- opatření v energetických hospodářství podniků
 - využívání OZE a KVET pro pokrytí vlastní potřeby energie a pokrytí spotřeby energie v místě její výroby (mimo zdroje využívající emisně intenzivní paliva)
 - modernizace a rekonstrukce rozvodů elektřiny, plynu, tepla, chladu a stlačeného vzduchu za účelem zvýšení účinnosti
 - zavádění inovativních prvků řízení efektivního nakládání s energií (např. měření a regulace)
 - akumulace všech forem energie v rámci instalací OZE nebo komplexních projektů pro zvyšování energetické účinnosti
- modernizace soustav osvětlení podnikatelských areálů
- využití odpadní energie (mimo zdroje využívající emisně intenzivní paliva)
- snižování energetické náročnosti/zvyšování energetické účinnosti výrobních a technologických procesů
- snížení energetické náročnosti budov
- zateplení obvodového pláště, výměna a renovace otvorených výplní, další stavební opatření mající prokazatelně vliv na energetickou náročnost budovy
- zvýšení energetické účinnosti technických zařízení budov (například větrání, klimatizace, šetrné chlazení, instalace vzduchotechniky s rekuperací odpadního tepla)
- zavádění inovativních prvků řízení v budovách
- prvky adaptace budov na změny klimatu respektující požadavky na kvalitu vnitřního prostředí (zelené střechy a fasády, využití dešťové a šedé vody, zavádění procesů souvisejících s optimalizací vodního hospodářství)
- vodíkové aplikace

PROGRAM Č. 5 TRANSCoM

Způsobilí žadatelé

- právnické osoby
- fyzické osoby – podnikatelé

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- podpora čisté mobility výstavbou infrastruktury
 - výstavba a pořízení neveřejných dobíjecích/čerpacích stanic pro vozidla s alternativním pohonem
- podpora čisté mobility:
 - pořizováním osobních, užitkových, nákladních silničních vozidel a zvláštních vozidel pro podnikání s alternativním pohonem (elektřina, vodík, bioCNG/LNG)
 - pořizováním drážních vozidel s alternativním pohonem (bioCNG/LNG, vodík, akumulátorové nebo s elektrickým přenosem výkonu z nepalivových OZE)
 - pořizováním jiných ekologicky šetrných vozidel a související dopravní infrastruktury s ohledem na budoucí vývoj alternativních technologií
 - zvyšováním energetické účinnosti v dopravě

PROGRAM Č. 6 TRANSGov

Způsobilí žadatelé

- veřejné subjekty
- příspěvkové organizace a podniky s majetkovou účastí státu a veřejných subjektů
- veřejné nepodnikatelské subjekty
- podnikatelské subjekty se závazkem veřejné služby

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- podpora čisté mobility výstavbou:
 - dobíjecí infrastruktury, např. pro elektro autobusy a bateriové trolejbusy veřejné dopravy
 - čerpacích/plnicích stanic pro vozidla veřejné dopravy s alternativním pohonem (vodík, bioCNG/LNG)
- podpora čisté mobility pořizováním
 - silničních vozidel veřejné dopravy s alternativním pohonem (elektřina, vodík, bioCNG/LNG)
 - parciálních trolejbusů veřejné dopravy
 - osobních, užitkových a zvláštních vozidel s alternativním pohonem (elektřina, vodík, bioCNG/LNG)
 - drážních vozidel s alternativním pohonem (bioCNG/LNG, vodík, akumulátorové nebo s elektrickým přenosem výkonu z bezemisních zdrojů) pro osobní dopravu
 - pořizováním jiných ekologicky šetrných vozidel a související dopravní infrastruktury s ohledem na budoucí vývoj alternativních technologií

PROGRAM Č. 7 ENERGov

Způsobilí žadatelé

- veřejné a státní subjekty a jejich organizace (školy, kulturní a sportovní zařízení, vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem)
- s výjimkou budov v majetku státu (státní příspěvkové organizace a organizační složky státu) bude podpora určena **pouze pro realizaci projektů na území hl. města Prahy**
- státní podniky
- organizační složky státu
- státní příspěvkové organizace, spolky, církve
- fundace, ústavy apod., zejm. na území hl. města Prahy

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury
- snížení energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie
- výstavba nových veřejných budov – pro pasivní nebo plusové budovy
- výstavba a modernizace OZE pro veřejné budovy
- výstavba a modernizace OZE pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru
- zlepšení kvality vnitřního prostředí budovy
- zvýšení adaptability budov na změnu klimatu

PROGRAM Č. 8 KOMUNERG

Způsobilí žadatelé

- energetická společenství (např. družstva, zapsané spolky apod.) založená za účelem uspokojení svých energetických potřeb (jejich hlavním účelem není tvorba zisku)

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- optimalizace konečné spotřeby energie
- výstavba komunitních elektráren, využívajících nepalivové OZE, s vlastní či pronajatou distribuční sítí vč. možnosti akumulace energie, inteligentních síťových a měřících prvků, a optimalizace spotřeby energie
- výstavba komunitních výtopen a tepláren, využívajících OZE či druhotných zdrojů energie, vč. vybudování či rekonstrukce sítí soustavy zásobování tepelnou energií, a optimalizace spotřeby energie
- výstavba komunitních bioplynových stanic zpracovávajících ve společenství vytríděné bioodpady, vyprodukované průmyslové bioodpady, kaly z čištění odpadních vod či vedlejší zemědělskou produkci
- systémy využívající bioplyn, skládkový plyn či kalový plyn vznikající v blízkosti realizace projektu
- systémy akumulace elektrické a tepelné energie
- zpracování a distribuce biomasy pro efektivní využití v soustavě zásobování teplem nebo v domovních kotlích, spojená i s rekonstrukcí (výměnou) zdrojů
- instalace systému aktivního hospodaření s energií (např. měření a regulace)
- výstavba komunitních dobýjecích či plnicích stanic na energii/palivo vyprodukované v rámci společenství pro nízkoemisní vozidla aktivních spotřebitelů

→ **Předregistrační výzva bude vyhlášena na konci roku 2021.**

PROGRAM Č. 9 LIGHTPUB

Způsobilí žadatelé

- obce a městské části
- organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace
- příspěvkové organizace zřizované obcí nebo městskou částí
- obchodní korporace se 100% podílem obce nebo městské části, které vlastní nebo provozují soustavu veřejného osvětlení

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- rekonstrukce a modernizace soustav veřejného osvětlení
- modernizace světelných zdrojů, svítidel a optimálního prostorového uspořádání a využití světelných míst
- regulace světelného toku a zrovnomnění odběru proudů v jednotlivých fázích provozu soustavy veřejného osvětlení
- automatizace, optimalizace řízení a monitorování provozu soustav veřejného osvětlení s cílem snížení spotřeby energie
- související opatření umožňující budoucí zapojení soustav veřejného osvětlení do širší městské infrastruktury instalací inovativních technologických prvků, které mají pozitivní vliv např. na:
 - rozvoj alternativních pohonů v dopravě
 - instalaci prvků inteligentních dopravních systémů a optimalizaci dopravy
 - rozvoj inteligentních systémů nakládání s odpady
 - optimalizaci využití energie a vody

Programy tematicky zaměřené (také) na Green Deal

Programy jsou naplánovány na evropské programové období 2021–2027.
Způsobilost výdajů končí v roce 2029, kdy budou programy finálně uzavřeny.

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (OPŽP)

Alokace	61,1 mld. Kč
Kontaktní místo	Ministerstvo životního prostředí Řídicí orgán Operačního programu Životní prostředí Vršovická 65 100 10 Praha 10 Tel: 800 260 500 <u>Seznam krajských pracovišť SFŽP ČR</u> <u>www.opzp.cz/opzp-2021-2027</u> <u>dotazy@sfzp.cz</u> Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Zprostředkující subjekt Operačního programu Životní prostředí pro prioritní osu 4. Kaplanova 1931/1 148 00 Praha 11 – Chodov

OBLASTI PODPORY

- opatření v oblasti energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů
- využití energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti stanovených v uvedené směrnici
- adaptace na změnu klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim
- přístup k vodě a udržitelné hospodaření s vodou
- přechod na oběhové hospodářství
- posilování ochrany a přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech
- snižování všech forem znečištění

Způsobilí žadatelé

- veřejný sektor
- podnikatele
- fyzické osoby

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- větší důraz na adaptaci na změnu klimatu
- podpora modernizace vzdělávacích environmentálních center
- prevence vzniku dalších typů odpadů jako jsou potravinové odpady, textil nebo odpady ze zdravotnictví apod.

AKTUÁLNÍ VÝZVY ZDE

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (IROP)

Alokace	122,7 mld. Kč
Kontaktní místo	Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) – IROP www.irop.mmr.cz Centrum pro regionální rozvoj České republiky (propracovaná síť regionálních poboček) U Nákladového nádraží 3144/4 130 00 Praha 3 – Strašnice Tel: 225 855 300 www.crr.cz crr@crr.cz Konzultační servis IROP www.ks.crr.cz

→ **Dotazy k výzvam, k přípravě projektových žádostí a dílčí konzultace k veřejným zakázkám je možné vznášet přes konzultační servis IROP.**

Způsobilí žadatelé

- kraje
- města
- obce nebo jejich zřízené organizace
- neziskové organizace
- vlastníci bytových domů a památek
- další typy žadatelů dle konkrétní výzvy

OBLASTI PODPORY

- rozvoj dopravní infrastruktury
- rozvoj městské mobility, revitalizace měst a obcí, ochrana obyvatelstva
- zlepšení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotnických služeb a vzdělávací infrastruktura
- zlepšení výkonu veřejné správy
- komunitně vedený místní rozvoj a rozvoj kulturního dědictví

IROP je široce zaměřený program, který financuje Evropský regionální a rozvojový fond (ERDF). Prostředky jsou určeny na investice do výroby vedoucí k tvorbě nových pracovních míst a na investice do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. Přispívá k rozvoji jednotlivých regionů v České republice a ke zlepšení kvality života obyvatel. Usiluje o vyvážený rozvoj území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech.

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- čistá a aktivní mobilita (elektromobily, autobusy, dobíjecí stanice apod.)
- zelená infrastruktura ve veřejném prostoru (prvky smart – solární panely, lampy)
- revitalizace měst a obcí (zeleň, veřejná prostranství, využití dešťové vody apod.)

AKTUÁLNÍ VÝZVY IROP [ZDE](#)

OPERAČNÍ PROGRAM TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST (OP TAK)

Alokace	81,5 mld. Kč	Způsobilí žadatelé
Kontaktní místo	Agentura pro podnikání a inovace Žitná 18 120 00 Praha Zelená informační linka Agentury pro podnikání a inovace pondělí až pátek 9–13 hod. Tel. 800 800 777 programy@agentura-api.or www.agentura-api.org	→ podnikatelé OBLASTI PODPORY → výzkum → vývoj a inovace → energeticko-klimatická politika → digitalizace ekonomiky → Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal <ul style="list-style-type: none">• nízkouhlíkové technologie• obnovitelné zdroje energie• úspory energie

AKTUÁLNÍ VÝZVY OP TAK [ZDE](#)

OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA (OPD)

Alokace	126,8 mld. Kč	OBLASTI PODPORY
Kontaktní místo	Ministerstvo dopravy, Odbor fondů EU nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12 110 15 Praha 1 info@opd.cz Státní fond dopravní infrastruktury Sokolovská 278 190 00 Praha 9 Tel.: +420 266 097 298 info@sfdi.cz www.sfdi.cz	→ Priorita 1 – Evropská, celostátní a regionální mobilita v silniční a železniční dopravě → Priorita 2 – Celostátní a regionální mobilita v silniční dopravě → Priorita 3 – Udržitelná městská mobilita a alternativní paliva → Priorita 4 – Technická pomoc

AKTUÁLNÍ VÝZVY (2. PRIORITY TEN-T) OP DOPRAVA [ZDE](#)

AKTUÁLNÍ VÝZVY STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY (SFDI) [ZDE](#)

EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA

Alokace 2023–2027	48 mld. eur 155 mld. eur přímé platby zemědělcům
Kontaktní místo	Ministerstvo zemědělství Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání Těšnov 65/17, 11000 Praha 1 Tel.: 221 813 005 www.eagri.cz

STRUKTURA

Návrhy se zaměřují zejména na:

- zajištění spravedlivých podmínek a stabilní hospodářské budoucnosti pro zemědělce
- vyšší ambice v oblasti životního prostředí a klimatu
- zachování úlohy zemědělství jakožto základní složky evropské společnosti

Nejméně 30 % finančních prostředků určených pro každý program rozvoje venkova musí směřovat do opatření týkajících se životního prostředí a změny klimatu. Většina z těchto prostředků se poskytuje formou grantů a ročních plateb zemědělcům, kteří přecházejí k ekologičtějšímu způsobu hospodaření.

OBLASTI PODPORY

- zajištění spravedlivého příjmu
- zvýšení konkurenceschopnosti
- obnovení sil v potravinovém řetězci
- opatření v oblasti změny klimatu
- péče o životní prostředí
- zachování krajiny a biodiverzity
- podpora generační obměny
- dynamické venkovské oblasti
- ochrana kvality potravin a zdraví

Způsobilí žadatelé

- zemědělský podnikatel
- obce

Vzhledem ke zpožděnému schvalovacímu procesu na evropské úrovni a neschválení Strategického plánu SZP, bylo pro roky 2021–2022 stanoveno pro všechny země EU dvouleté přechodné období. Tento krok poskytne Evropské komisi více času na dokončení potřebné legislativy a členskými státy následně na dokončení národních strategických dokumentů.

AKTUÁLNÍ VÝZVY SZP [ZDE](#)

Další možností, jak financovat zelenou transformaci, jsou přímo řízené programy EU. Financují se přímo z rozpočtu EU. Spravuje je Evropská komise nebo specializované výkonné agentury. U některých programů jsou gestorem národní agentury. Na rozdíl od kohezních fondů nebo Společné zemědělské politiky, kde má každý členský stát garantovaný podíl na rozpočtu daného programu či fondu, u přímo řízených programů EU **o evropské financování většinou soutěží projekty z různých členských států mezi sebou.**

Česká republika čerpá z převážné většiny komunitárních programů méně, než odpovídá váze její ekonomiky vyjádřené podílem českého HDP na celkovém HDP Evropské unie. **ČR je neúspěšná** zejména v těch programech, které mají největší finanční alokaci. Program Horizont 2020 s alokací přes 77 mld. eur a Nástroj pro propojení Evropy (CEF) s alokací přes 30 mld. eur reprezentovaly více než 80 % všech prostředků z komunitárních programů na období 2014–2020.

Oblast působení	Název	Objem prostředků v eur
Výzkum, vývoj a inovace	Horizont Evropa	95 mld.
Digitalizace	Digitální Evropa	7,6 mld.
Vnitřní trh	Program pro jednotný trh	4,2 mld.
Životní prostředí	LIFE	5,4 mld.
Dopravní, energetická a digitální infrastruktura	Nástroj pro propojení Evropy	28,4 mld.
Investice	InvestEU	26,2 mld.

Zdroj: Analýza přímo řízených programů EU v programovém období 2021–2027

HORIZONT EVROPA

Alokace	95,5 mld. eur
Spolufinancování	70–100 % uznatelných nákladů
Kontaktní místo	Technologické centrum AV ČR Ve Struhách 27, 160 00, Praha 6 tel.: 234 006 100 horizont@tc.cz www.tc.cz bezplatné poradenské služby www.horizontevropa.cz/cs

Způsobilí žadatelé

- jednotliví výzkumní pracovníci či výzkumné týmy působící na vysokých školách, výzkumných ústavech nebo ve firmách
- podniky
- veřejné instituce
- nevládní a neziskové organizace
- občanská sdružení
- asociace sdružující zájmové skupiny a další subjekty realizující výzkumné a inovační aktivity

Program Horizont Evropa je devátým rámcovým programem Evropské komise zaměřeným na výzkum a inovace, který poběží do roku 2027. Je přímo řízený a financovaný z rozpočtu EU. V programu soutěží projekty z různých členských států o evropské financování mezi sebou. Hlavním cílem tohoto programu je podpora vědy a technologií, vylepšení konkurenceschopnosti průmyslu a pomoc při implementaci principů udržitelnosti.

STRUKTURA

První pilíř – podporuje excelentní vědu v rámci Evropské rady pro výzkum (ERC) a akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA).

Druhý pilíř – podporuje globální výzvy a konkurenceschopnost a dělí se na tzv. klastry:

1. zdraví
2. kultura, kreativita a inkluzivní společnost
3. civilní bezpečnost pro společnost
4. Digitalizace, průmysl a vesmír
5. **klima, energetika a doprava**
6. potraviny, bioekonomika, přírodní zdroje, zemědělství a **životní prostředí**

Třetí pilíř – podnikání orientované na výzkum

Čtvrtý pilíř – vědecká spolupráce

- **Projekt musí být řešen v rámci konsorcia minimálně ze tří subjektů, přičemž každý musí být usazený v jiném členském státě EU.**

OBLASTI PODPORY

- výzkumné a inovační akce (Research and Innovation action, RIA)
- inovační akce (Innovation action, IA) – zaměřeny na demonstrační aktivity a pilotní ověřování, směřují k tržnímu uplatnění výsledků výzkumu
- koordinační a podpůrné akce (Coordination and Support action, CSA)
- malé a střední podniky – účastní se většiny aktivit

Novým prvkem RP Horizont Evropa jsou tzv. **mise** napříč obory:

- adaptace na změnu klimatu včetně společenských změn
- rakovina
- zdravé oceány, moře a pobřeží a vnitrozemské vody
- klimaticky neutrální a chytrá města
- zdravá půda a potraviny

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- lepší připravenost místních a regionálních autorit na změnu klimatu
- podpora národních, regionálních a místních orgánů při přípravě na přechod ke klimatické neutralitě ve městech
- modely místní správy založené na spolupráci, které urychlí symbolickou transformaci městského prostředí a přispějí k cílům Green Dealu
- příprava podmínek pro zdravou půdu: budování kapacit pro zapojení, osvětu a znalosti
- projekty obcí a měst na konceptu Smart City (tzv. chytrých měst) – jde např. o propojování evropských měst a vzájemné sdílení zkušeností a osvědčených inovativních postupů při řešení obdobných problémů.

AKTUÁLNÍ VÝZVY [ZDE](#) HLEDÁNÍ VÝZVY PARTNERŮ [ZDE](#)

PROGRAM LIFE

Alokace	5,45 mld. eur
Rozpočet projektu	1–3 mil. eur
Přímé spolufinancování projektu z EU	55–75 %
Kontaktní místo	Program LIFE Ministerstvo životního prostředí Oddělení mezinárodních programů a projektů Vršovická 1442/65, Praha 10, 100 10 Tel: 267 122 196 life@mzp.cz www.program-life.cz

Cílem Programu LIFE je přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství založené na energii z obnovitelných zdrojů. To má být také neutrální a odolné z hlediska změny klimatu a má vést k obnově a zlepšování kvality životního prostředí, včetně ovzduší, vody a půdy, mimo jiné prostřednictvím podpory provádění a řízení sítě Natura 2000.

Financuje inovační projekty, které vyžadují spolupráci vědy, průmyslu a veřejné správy, ale také podporuje řízení životního prostředí a informační kampaně. Je opět přímo řízený a financovaný z rozpočtu EU.

STRUKTURA

1) oblast Životní prostředí

- podprogram Příroda a biologická rozmanitost
- podprogram Oběhové hospodářství a kvalita života

2) oblast Opatření v oblasti klimatu

- podprogram Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně
- podprogram Přechod na čistou energii

Způsobilí žadatelé

- každá právnická osoba se sídlem v EU
- veřejné subjekty a univerzity
- soukromé podnikatelské subjekty, svazy či vědecké a výzkumné instituce
- soukromé nepodnikatelské organizace, nevládní neziskové organizace

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- adaptační strategie na změny klimatu
- problematika chlazení budov
- víceúrovňový dialog na téma klimatu a energetiky
- zelená a modrá infrastruktura (zeleň a voda ve městech)
- kontrola dodržování norem a účinná správa v oblasti životního prostředí, osvětové kampaně velkého rozsahu
- testování a ověřování inovativních metod, technologie, softwaru či prototypu v reálných podmínkách za účelem jejich uvedení na trh
- ochrana zvláště chráněných druhů a stanovišť ptáků v ptáčích oblastech
- propojování evropsky významných lokalit a podporu ekosystémových služeb v daných lokalitách
- Smart City
- tvorba strategií a plánů na úrovni města/regionu/státu

Obce mohou být přímým projektovým příjemcem, ale i nepřímo prostřednictvím svých ziskových i neziskových organizací. Projekt LIFE lze kofinancovat z různých zdrojů: Technologická agentura ČR, národní programy podporující péči o životní prostředí (MŽP).

→ **MŽP pravidelně vyhláší národní výzvu – v případě schválení projektové žádosti v evropské výzvě podporuje přípravu projektové dokumentace a spolufinancování standardních akčních projektů a koordinačních a podpůrných akcí.**

AKTUÁLNÍ VÝZVY ZDE

Další možnosti financování

PĚT PŘESHraničNíCH PROGRAMŮ

Programy v rámci Evropské územní spolupráce v období 2021–2027 jsou zaměřené na regionální a místní projekty s přeshraničním významem a dopadem.

INTERREG V-A ČESKÁ REPUBLIKA – POLSKO (2021–2027)

Kontaktní místo

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor evropské územní spolupráce
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
tel.: +420 224 862 254

www.mmr.cz
www.cz-pl.eu

Opatření financované z programu musí mít vždy přeshraniční dopad po obou stranách česko-polské hranice. Způsobilým územím programu jsou na české straně kraje: Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský a na polské straně: okresy Jeleniogórski, Wałbrzyski, Nyski, Opolski, Rybnicki a Bielski a Pszczyński a Strzeliński.

Způsobilí žadatelé

- veřejnoprávní instituce
- neziskové organizace

OBLASTI PODPORY

- přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám
- posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění
- posílení úlohy kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a sociálních inovacích
- rozvoj udržitelné, inteligentní a intermodální celostátní, regionální a místní mobility odolné vůči změnám klimatu, včetně lepšího přístupu k síti TEN-T a přeshraniční mobility
- posílení růstu a konkurenceschopnosti malých a středních podniků
- spolupráce institucí a obyvatel

INTERREG V-A SLOVENSKÁ REPUBLIKA – ČESKÁ REPUBLIKA

Kontaktní místo

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor evropské územní spolupráce
tel.: +420 224 862 254

sk-cz@mmr.cz
www.mmr.cz

Programové území, které umožní podporu pro projekty s pozitivním přeshraničním dopadem v Jihomoravském, Zlínském a Moravskoslezském kraji na české straně a v Trnavském, Trenčianském a Žilinském kraji na slovenské straně.

OBLASTI PODPORY

- podpora a rozvoj kulturního dědictví a cestovního ruchu
- environmentální udržitelnost a péče o životní prostředí
- cyklo doprava a jiné alternativní (ekologické) způsoby dopravy
- kulturní spolupráce (lidé lidem)
- institucionální spolupráce a inteligentní města a regiony

INTERREG V-A RAKOUSKO – ČESKÁ REPUBLIKA

Alokace	86,8 mil. eur
Kontaktní místo	Krajský úřad Jihočeského kraje Odbor grantů a evropské integrace U Zimního stadionu 1952/2 370 76 České Budějovice www.kraj-jihocesky.cz Krajský úřad Jihomoravského kraje Odbor regionálního rozvoje Žerotínovo nám. 3/5 601 82 Brno www.kr-jihomoravsky.cz Krajský úřad Kraje Vysočina Odbor regionálního rozvoje Žižkova 57 587 33 Jihlava www.kr-vysocina.cz www.mmr.cz www.at-cz.eu/cz/2021

Na rakouské straně se jedná o velkou část spolkových zemí Dolní a Horní Rakousko a celou Vídeň, na české straně o Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.

→ **Projekty bude možné podávat v polovině roku 2022.**

Způsobilí žadatelé

- veřejnoprávní instituce
- neziskové organizace, aj.

OBLASTI PODPORY

- klimatické změny
- biodiverzita a zelená infrastruktura
- podpora rozvoje cestovního ruchu
- cyklodoprava a jiné alternativní (ekologické) způsoby dopravy
- kulturní spolupráce (lidé lidem)
- institucionální spolupráce a inteligentní města a regiony

PROGRAM SPOLUPRÁCE SVOBODNÝ STÁT SASKO – ČESKÁ REPUBLIKA

Alokace	86,8 mil. eur
Spolufinancování	80 %
Kontaktní místo	Krajský úřad Karlovarského kraje Odbor regionálního rozvoje Oddělení přeshraničních projektů Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary www.kr-karlovarsky.cz Krajský úřad Ústeckého kraje Odbor regionálního rozvoje Oddělení fondů a programů EU Velká Hradební 3118/48 400 02 Ústí nad Labem www.kr-ustecky.cz Krajský úřad Libereckého kraje Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů Oddělení přípravy a řízení projektů U Jezu 642/2a 461 80 Liberec www.kraj-lbc.cz www.sn-cz2020.eu/cz

Programové území – česká strana: Liberecký, Ústecký a Karlovarský kraj; německá strana: saské okresy Vogtlandkreis, Zwickau, Erzgebirgskreis, Mittelsachsen, Sächsische Schweiz-Osterzgebirge, Bautzen a Görlitz a města Dresden a Chemnitz. Durynské okresy Greiz a Saale-Orla-Kreis již nebudou součástí programového území.

Způsobilí žadatelé

- orgány veřejné správy a jimi zřizované a zakládané organizace
- vzdělávací instituce
- nevládní neziskové organizace
- hospodářské a profesní svazy
- evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- podnikatelské subjekty

OBLASTI PODPORY

- Priorita 1: Inovace a konkurenceschopnost
- Priorita 2: Změny klimatu a udržitelnost (alokace 39,6 mil. eur)
 - podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence katastrof a odolnosti vůči katastrofám se zohledněním ekosystémových přístupů
 - prevence, zmírňování a řešení dopadů environmentálních rizik způsobených změnou klimatu
 - zintenzivnění spolupráce v oblasti požární ochrany, zdravotnických záchranných služeb a civilní ochrany
- posílení ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, včetně městských oblastí a snížení všech forem znečištění
- zachování a obnovení biologické rozmanitosti, rozvoj zelené infrastruktury a potlačování invazních druhů
- Priorita 3: Vzdělávání, celoživotní vzdělávání, kultura a cestovní ruch
- Priorita 4: Spolupráce a posílení vzájemné důvěry

PROGRAM PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE ČESKÁ REPUBLIKA – SVOBODNÝ STÁT BAVORSKO

Alokace	99 mil. eur
Spolufinancování	80 %
Kontaktní místo	<p>Krajský úřad Plzeňského kraje Odbor fondů a programů EU Škroupova 18 306 13 Plzeň</p> <p>www.plzensky-kraj.cz</p> <p>Krajský úřad Karlovarského kraje Odbor regionálního rozvoje Závodní 88 360 06 Karlovy Vary</p> <p>www.kr-karlovarsky.cz</p> <p>Krajský úřad Jihočeského kraje Odbor evropských záležitostí U Zim. stadionu 2 370 76 České Budějovice</p> <p>www.kraj-jihocesky.cz www.by-cz.eu/cz/2021-2027</p>

Programové území: Dolní Bavorsko, Horní Rakousko, Horní Franky, saské Fojtsko (Vogtland), Jihočeský kraj, pohoří Šumavy, Bavorský les, Český les, Smrčina, Karlovarský kraj.

Způsobilí žadatelé

- orgány veřejné správy a jimi zřizované a zakládané organizace
- vzdělávací instituce
- nevládní neziskové organizace
- hospodářské a profesní svazy
- evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- podnikatelské subjekty

OBLASTI PODPORY

- Priorita 1: Výzkum a inovace
- Priorita 2: Změna klimatu a ochrana životního prostředí
 - podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence katastrof a odolnosti vůči katastrofám se zohledněním ekosystémových přístupů
 - prevence, zmírňování a řešení dopadů environmentálních rizik způsobených změnou klimatu
 - zintenzivnění spolupráce v oblasti požární ochrany, zdravotnických záchranných služeb a civilní ochrany
 - posílení ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, včetně městských oblastí a snížení všech forem znečištění
 - zachování a obnovení biologické rozmanitosti, rozvoj zelené infrastruktury a potlačování invazních druhů
- Priorita 3: Vzdělávání
- Priorita 4: Kultura a udržitelný cestovní ruch
- Priorita 5: Řízení spolupráce

ÚVĚRY A ZÁRUKY

Fondy EU **neposkytují pouze dotace**. Nabízejí také finanční nástroje coby moderní a efektivní způsob, jak získat podporu z evropského rozpočtu. Finanční nástroje mají nejčastěji podobu úvěrů, záruk a kapitálových vstupů, které podporují ekonomicky životaschopné projekty – jsou méně náročné na administraci a vyřízení žádosti je rychlejší. Podporu pomocí finančních nástrojů lze za určitých podmínek kombinovat i s finančním příspěvkem, případně dotacemi.

ÚVĚRY

Úvěr je základní a nejrozšířenější typ finančního nástroje. Spočívá v poskytování finančních prostředků za předem dohodnutých podmínek (doba splatnosti, výše a typ úrokové sazby, podmínky poskytnutí úvěru včetně zajištění). Zvýhodněný úvěr předpokládá poskytnutí finančních zdrojů za podmínek, které jsou pro dlužníka výhodnější oproti obvyklým tržním možnostem.

Program Expanze	alokace 7,3 mld. Kč
Žadatelé	malé a střední podniky
Oblast podpory	<ul style="list-style-type: none"> → pořízení strojů a zařízení → pořízení nebo rekonstrukci staveb využívaných k podnikatelské činnosti → pořízení technologických postupů, programů a licencí a software
Výše úvěru	až 45 % z předpokládaných způsobilých výdajů projektu, výše úvěru do 45 mil. Kč, resp. až do 60 mil. Kč u zvláštních podporovaných aktivit
Kontaktní místo	www.mpo.cz info@nrb.cz poskytovatel finančního nástroje: NRB

Program Úspory energie	alokace 788,905 mil. Kč
Žadatelé	podnikatelé mimo hl. m. Prahu
Oblast podpory	<ul style="list-style-type: none"> → snížení energetické náročnosti podnikatelských budov → modernizace či výměna stávajících zařízení (např. kotle) na výrobu energie pro vlastní potřebu → nahrazení energeticky náročných výrobních strojů atd.
Výše úvěru	výše 90 % způsobilých výdajů projektu v případě projektů do 3 mil. Kč, jinak až 70 %
Kontaktní místo	www.mpo.cz info@nrb.cz poskytovatel finančního nástroje: NRB

Program INFIN	alokace 40 mil. Kč
Žadatelé	podnikatelé v hl. m. Praze
Oblast podpory	<ul style="list-style-type: none"> → pořízení nových strojů a zařízení → výstavba a technické zhodnocení staveb → pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
Výše úvěru	<ul style="list-style-type: none"> → podniky s krátkou historií až 90 % způsobilých výdajů projektu (bez DPH) → podniky s historií až 50 % způsobilých výdajů projektu vč. DPH
Kontaktní místo	www.penizeproprahu.cz info@nrb.cz poskytovatel finančního nástroje: NRB

Program zateplování		alokace 1 mld. Kč
Žadatelé	vlastníci nebo spoluvlastníci bytových domů nacházejících se mimo území hl. m. Prahy bez ohledu na právní subjektivitu, tedy fyzické osoby i právnické osoby včetně společenství vlastníků jednotek a bytových družstev	
Oblast podpory	energetická modernizace bytových domů	
Výše úvěru	<ul style="list-style-type: none"> → nejvýše 90 % způsobilých nákladů (režim veřejné podpory de minimis) → v případě režimu blokové výjimky do takové výše, aby vlastní zdroje příjemce úvěru použité na krytí nákladů energetické modernizace domu činily alespoň 30 % poskytnutého úvěru 	
Kontaktní místo	irop.mmr.cz komunikace@sfpi.cz Poskytovatel finančního nástroje: SFPI	

IFN (Inovativní finanční nástroje) SC 3.5		alokace 640 mil. Kč kombinace dotace a úvěru
Žadatelé	<ul style="list-style-type: none"> → podniky → obce → města → příspěvkové organizace mimo hl. m. Prahu → žadatelé s nedostatkem vlastních investic 	
Oblast podpory	snižování environmentálních rizik včetně snižování průmyslového znečištění	
Výše úvěru	až 100 %, z toho dotace max. 25 % a půjčka 35 % způsobilých výdajů	
Kontaktní místo	www.mzp.cz Poskytovatel finančního nástroje: Státní fond životního prostředí České republiky	

ZÁRUKY A KAPITÁLOVÉ VSTUPY

Záruka představuje druhý nejrozšířenější finanční nástroj. Bankovní záruka je slib banky, jako ručitele, vyplatit smluvnímu partnerovi klienta banky zaručenou částku, pokud klient banky nesplní svůj smluvní závazek nebo budou splněny podmínky v záruce stanovené. Používá se především pro podnikatelské subjekty s cílem zlepšit jejich přístup k úvěrům.

Kapitálové investice představují investici do základního kapitálu cílových společností (příjemců), za kterou investor obdrží vlastnický podíl. Může se jednat o investice do společností na začátku jejich fungování (fáze akcelerator a seed), nebo o investice do již fungujících podniků (early-stage nebo later-stage).

Program Expanze		alokace 8,6 mld. Kč
Žadatelé	MSP mimo hl. m. Prahu	
Oblast podpory	<ul style="list-style-type: none"> → realizace projektu ve zvýhodněném regionu → zavedení/rozvoj vysokorychlostního internetu → efektivní využívání vody v průmyslu → zpracování dřeva poškozeného kůrovcem → podnikatelská centra → materiálové a energetické využití odpadů 	
Výše úvěru	až 70 % jistiny do 40 mil. Kč až 80 % jistiny do 60 mil. Kč	

→ **Více informací [zde](#).**

NORSKÉ FONDY

Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP). Příjemci finanční podpory jsou země střední, východní a jižní Evropy. Právě velký důraz na sdílení a výměnu zkušeností mezi donory a příjemci grantů je důležitý aspekt, kterým se tyto fondy liší od fondů EU.

Podporu získávají projekty zaměřené především na vědu a výzkum, **ochranu životního prostředí**, kulturní dědictví a spolupráci v kultuře, veřejné zdraví, vzdělávání a spolupráci v justici. Velký důraz se klade na lidská práva, inkluzi Romů a rozvoj občanské společnosti. Nové období přináší také velké možnosti pro bilaterální projekty a aktivity.

Alokace (na 3. programovací období)	5 mld. Kč
Alokace pro oblast životního prostředí	800 mil. Kč
Spolufinancování	Až 100 %
Kontaktní místo	Ministerstvo financí odbor 58 – Mezinárodní vztahy odd. 5804 – Centrum pro zahraniční pomoc – Příprava a koordinace Letenská 15 118 01 Praha 1 tel.: +420 257 041 111 czp@mfcz.cz www.eegrants.cz
	Státní fond životního prostředí ČR Olbrachtova 2006/9 140 00 Praha 4 tel.: 267 994 456 norwaygrants@sfzp.cz www.sfzp.cz
Kontaktní místo v Bruselu	EFTA House Avenue des Arts 19H 1000 Brussels Belgium info-fmo@efta.int

STRUKTURA

Cílem programu je podpořit zlepšení environmentální situace v ekosystémech a omezit nepříznivé účinky znečištění a dalších lidských činností na životní prostředí České republiky.

Program řeší dvě základní oblasti:

- životní prostředí a ekosystémy
- adaptace a mitigace klimatické změny

Způsobilí žadatelé

- právnické osoby se sídlem v ČR

OBLASTI PODPORY

Zlepšování stavu životního prostředí v ekosystémech

- realizace pilotních projektů pro aplikaci výsledků vědecko-výzkumných a inovativních projektů v oblasti zlepšování stavu životního prostředí v ekosystémech do praxe
- implementace přírodně blízkých opatření pro zvýšení biodiverzity v ekosystémech mimo zvláště chráněná území
- implementace opatření na ochranu ohrožených druhů rostlin a živočichů (zejména uvedených na červených seznamech ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů)
- zvyšování povědomí veřejnosti a budování kapacit

Snižování negativního vlivu lidské činnosti na kvalitu ovzduší

- monitorování a identifikace hlavních zdrojů znečištění ovzduší v regionech a tvorba akčních plánů pro zlepšení kvality ovzduší
- zvyšování povědomí veřejnosti a budování kapacit v otázkách lokálního znečištění ovzduší a realizace akčních plánů
- monitoring a identifikace místního znečištění zapříčiněného lokálními topeništi
- zvyšování povědomí veřejnosti a budování kapacit v otázkách správného způsobu vytápění domácností, vhodných typů paliv a nezbytné údržby topenišť

Snižování negativního vlivu lidské činnosti na kvalitu vod

- zajištění infrastruktury a vhodných analytických metod pro identifikaci znečišťujících látek ve vodním prostředí
- implementace pilotních projektů pro snížení farmaceutického znečištění vodních toků

Změny klimatu, zmírňování jejich vlivu a přizpůsobování se těmto změnám

- tvorba plánů pro adaptaci na změny klimatu v regionech a jejich zmírňování
- implementace přírodně blízkých opatření vycházejících z adaptačních a mitigačních plánů
- zvyšování povědomí veřejnosti a budování kapacit v regionech

Bilaterální ambice na posílení vzájemné spolupráce mezi partnery a subjekty z Norska a České republiky.

→ Příklady podporovaných aktivit spadajících pod Green Deal

- integrované přístupy adaptace krajiny
- obnova stromořadí
- budování zelené infrastruktury
- implementace Regionální strategie adaptačních opatření kraje
- revitalizace brownfieldů
- krajský akční plán pro oblast ochrany ovzduší
- monitoring a opatření ke zlepšení kvality ovzduší

AKTUÁLNÍ VÝZVY ZDE

AKTUÁLNÍ VÝZVY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ZDE

Seznam zkratek

API	Agentura pro podnikání a inovace
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
EFRR	Evropský regionální a rozvojový fond
EHP	Evropský hospodářský prostor
ERC	Evropská rada pro výzkum
ESÚS	Evropské seskupení pro územní spolupráci
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podniky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPO	Národní plán obnovy
NPŽP	Národní program Životní prostředí
NRD	Národní rozvojová banka
OPD	Operační program Doprava
OP TAK	Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SZP	Společná zemědělská politika
SZT	Soustava zásobování teplem
TEN-T	Transevropské dopravní síť
VFR	Víceletý finanční rámec

